

Μπέρτολτ Μπρέχτ: Ο Κύκλος με την κιμωλία

"Άλλαξε τον κόσμο, το χρειάζεται! Και όταν τον αλλάξεις, άλλαξε τον αλλαγμένο κόσμο!" Ο Μπρεχτ γεννήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου του 1898 στο Άουγκσμπουργκ της Βαυαρίας. Η μητέρα του, Σοφία Μπρεχτ, το γένος Μπρέτσινγκ, καταγόταν από το Μέλανα Δρυμό. Η αντίσταση του Μπέρτολτ Μπρεχτ ενάντια στους ανθρώπους της τάξης του ξεκίνησε αρκετά νωρίς, όπως μπορούμε να καταλάβουμε και από αυτό το νεανικό ποίημά του. Δεκαέξι χρόνων ήταν ήδη γνωστός μέσα από τις φιλολογικές σελίδες αριστερών εντύπων και τις Κυριακές καθόταν τεμπέλικα και κορόιδευε τους αστούς που βολτάριζαν με τις ευυπόληπτες οικογένειές τους στο αριστοκρατικό Άουγκσμπουργκ. Στις 26 Σεπτεμβρίου του 1951 γράφει μια Ανοιχτή επιστολή στους γερμανούς συγγραφείς και καλλιτέχνες. Ως συγγραφέας προτείνει τα εξής: Πλήρη ελευθερία του βιβλίου, υπό έναν περιορισμό. Πλήρη ελευθερία του θεάτρου, υπό έναν περιορισμό. Πλήρη ελευθερία των καλών τεχνών υπό έναν περιορισμό. Πλήρη ελευθερία της μουσικής, υπό έναν περιορισμό. Πλήρη ελευθερία του κινηματογράφου, υπό έναν περιορισμό. Ο περιορισμός: καμία ελευθερία για γραπτά και έργα τέχνης που εξυμνούν τον πόλεμο ή τον παρουσιάζουν ως αναπόφευκτο, και για εκείνους που υποστηρίζουν το μίσος μεταξύ των λαών.

<http://www.politikokafeneio.com/neo/modules.php?name=News&file=article&sid=1384>

Βιογραφία

Γεννήθηκε το 1898 στο Άουγκσμπουργκ της Βαυαρίας και πέθανε το 1956 στο Ανατολικό Βερολίνο. Η μητέρα του ήταν Προτεστάντισσα και ο πατέρας του Καθολικός διευθυντής εταιρίας χάρτου. Σπούδασε ιατρική στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου (1917 - 1921), επιστρατεύεται ως νοσοκόμος και υπηρετεί στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αρχίζει να γράφει

ποιήματα και θεατρικά. Η πρώτη συλλογή ποιημάτων του ήταν το "Εγκόλλιο ευσέβειας" (Hauspostille).

Κατά τη διάρκεια της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης, συνάντησε και δούλεψε με το συνθέτη Χανς Έισλερ και ανέπτυξαν φιλία ζωής. Γνώρισε και την Χέλενε Βάιγγελ, τη δεύτερη γυναίκα του που τον συνόδευε αργότερα στην εξορία μέχρι το τέλος της ζωής του.

Το 1922 παντρεύτηκε την τραγουδίστρια της όπερας Μαριάν Ζόφ. Η κόρη τους Ανν Χιόμπ γεννήθηκε ένα χρόνο μετά. Το 1923 προσλήφθηκε βοηθός σκηνοθέτη στο Γερμανικό Θέατρο του Βερολίνου υπό τη διεύθυνση του Μαξ Ράινχαρτ. Άρχισε να φοιτά στη Μαρξιστική Εργατική Σχολή και μελέτησε διαλεκτικό υλισμό. Το 1930 παντρεύτηκε την Χέλενε Βάιγγελ που του είχε χαρίσει ήδη ένα γιο. Στη συνέχεια απέκτησαν και μια κόρη.

Η προσαρμογή της Όπερας των ζητιάνων του Τζον Γκέι με το όνομα Η Όπερα της Πεντάρας (Die Dreigroschenoper, 1928) σε στίχους του Μπέρτολτ Μπρεχτ και μουσική Κουρτ Βάιλ προκάλεσε αίσθηση στο Βερολίνο και ο αντίκτυπος του επηρέασε την παγκόσμια σκηνή Μιούζικαλ. Στην όπερα αυτή, ο Μπρεχτ στηλίτευε την καθώς πρέπει βερολινέζικη αστική τάξη που πρόσαπτε στο προλεταριάτο έλλειψη ηθικής.

Το 1933, με την άνοδο του ναζισμού στη Γερμανία, ο Μπρεχτ αυτοεξορίστηκε μέχρι το έτος 1948. Έζησε πρώτα στη Δανία και τη Φινλανδία και μετά στις ΗΠΑ καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου. Στη Μόσχα εξέδωσε σε συνεργασία με άλλους Γερμανούς συγγραφείς το περιοδικό «Η Λέξη» (Das Wort). Στην Αμερική, όπου έζησε το κύριο μέρος της ζωής του, δέχθηκε έντονες διώξεις από το Μακαρθικό καθεστώς.

Die Dreigroschenoper, γνήσια αφίσα από το Βερολίνο, 1928.

Μετά το τέλος του πολέμου εγκαταστάθηκε στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και μαζί με την Χέλενε Βάιγκελ (Helene Weigel) ίδρυσαν (1949) το Μπερλίνερ Ανσάμπλ (Berliner Ensemble). Το 1950 εκλέχτηκε μέλος της Ακαδημίας Τεχνών. Τιμήθηκε με το Εθνικό Βραβείο της ΛΓΔ το 1951 και με το Βραβείο Λένιν για την Ειρήνη το 1954.

Έργο

Τα έργα του χαρακτηρίζονταν αρχικά από πνεύμα καταδίκης του πολέμου και του милитарισμού, ενώ στη συνέχεια παρατηρείται μια αποφασιστική στροφή στη σκέψη και τη

ζωή του, που εμπνέεται από τη μαρξιστική φιλοσοφία. Σημαντική ώθηση στη σχέση του με την εργατική τάξη και το κίνημά της έδωσε η μαζική εξαθλίωση που προκάλεσε η παγκόσμια οικονομική κρίση του 1920 και η νέα ορμητική ανάπτυξη του εργατικού κινήματος στη Γερμανία.

Ο Μπρεχτ άρχισε την καριέρα του ως δραματουργός με μια σειρά πειραματισμούς, επηρεασμένος από τις εξπρεσιονιστικές τεχνικές, όπως στο έργο του "Βάαλ" (Baal, 1918). Με το αντιπολεμικό έργο του "Ταμπούρα μες τη Νύχτα" (1922) κερδίζει το Βραβείο Κλάιστ (Kleist Prize). Ήταν θαυμαστής του Φρανκ Βέντεκιντ (Frank Wedekind, 1864 - 1918) κι επηρεάστηκε σημαντικά από το κινεζικό και το ρωσικό θέατρο. Το "διδασκικό" και "ανθρωπιστικό" θέατρο που για χρόνια υπηρέτησε ο Μπρεχτ απηχεί τη μαρξιστική ιδεολογία του. Ήταν τότε που έγραψε και το λιμπρέτο της όπερας (με μουσική του Κουρτ Βάλ) " Η Άνοδος και η Πτώση της πόλης Μαχάγκνου" (1930).

Ανάμεσα στα έτη 1937 και 1945, ο Μπρεχτ έγραψε τα σπουδαιότερα έργα του: "Η Ζωή του Γαλιλαίου" (1937-39), "Μάνα Κουράγιο και τα Παιδιά της" (1936-39), "Ο καλός άνθρωπος του Σετσουάν" (1935-41), "Ο Κύριος Πούντιλα και ο Υπηρέτης του Μάττι" (1940), "Η Άνοδος του Αρτούρου Ούι" (1941), "Τα Οράματα της Σιμόνης Μασάρ" (1940-43), "Ο Σβέικ στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο" (1942-43) και "Ο Καυκασιανός Κύκλος με την Κιμωλία" (1943-45). Το 1944 γράφει το έργο "Η ιδιωτική ζωή της κυρίαρχης φυλής", μια άτεγκτη κριτική της ζωής στη Γερμανία υπό το καθεστώς του Εθνικοσοσιαλισμού.

Η παγκοσμιότητα του έργου του αναγνωρίστηκε ευρέως μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Τα έργα του κλείνουν μέσα τους μια διάρκεια, καθώς αναδεικνύουν την ανθρώπινη υπόσταση. Έτσι, όχι μόνο δεν καταλύθηκαν από το χρόνο, αλλά τώρα προβάλλονται και τιμώνται περισσότερο παρά ποτέ.

Μετά την επιστροφή του στη Γερμανία το 1949, ο Μπρεχτ αφιερώνεται στην ποίηση και τη σκηνοθεσία των έργων του. Έγραψε εκατοντάδες ποιήματα που αντανακλούν τη σταδιακή μεταστροφή του προς τη μαρξιστική-λενινιστική φιλοσοφία. Τα πιο γνωστά από αυτά είναι: Άκουσα πως τίποτα δε θέλετε να μάθετε, Εγκώμιο στη μάθηση, Γερμανικό εγχειρίδιο πολέμου, Αυτό θέλω να τους πω, Να καταπολεμάτε το πρωτόγονο, Ποτέ δε σε είχα αγαπήσει τόσο πολύ, Απώλεια ενός πολύτιμου ανθρώπου, Εγκώμιο στον Κομμουνισμό, Εγκώμιο στη Διαλεκτική.

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CF%80%CE%AD%CF%81%CF%84%CE%BF%CE%BB%CF%84_%CE%9C%CF%80%CF%81%CE%B5%CF%87%CF%84